

Barnahúsið

2015

- ársfrágreiðing um virksemið í Barnahúsinum

Barnaverndarstova
Føroya

Februar 2016

Inngangur

Innan barnaverndararbeiðið koma mál javnan fyri, har heilt serligir førleikar eru fyri neyðini. Hugsað verður her um tey føri, har talan er um harðskap og kynsligan ágang móti børnum og ungfólki. Tá mugu barnavernd, løgregla og lækni upp í leikin, og hetta má gerast í einum munagóðum samstarvi.

Barnahúsið hevur sum endamál at vera ein felags karmur fyri slíkum samstarvi, tá tørvur er á tí. Hesi bæði fyrstu árin, ið Barnahúsið hevur verið virkið, vísa greitt, at tørvur er á hesi tænastu. Avbjóðing okkara er, at umhvørvið í Barnahúsinum støðugt hvílir á einum tryggum grundvølli – við væl skipaðum mannagongdum fyri dagliga arbeiðið, við góðum sambandi millum allar avvarðandi partar og at málini verða avgreidd so skjótt, sum til ber.

Ein frágreiðing verður skrivað um virkseimið í undanfarna ári, til tess at geva myndugleikum eins og almenninginum innlit í starvsøkið. Tað er okkara vón, at ársfrágreiðingarnar fara at gera sítt til at lýsa støðuna á ein skynsaman hátt, samstundis sum tað kemur til sjóndar, at føroyska samfelagið ikki á nakran hátt letur harðskap og kynsligan ágang móti børnum og ungum fara aftur við borðinum.

Við tað, at Barnahúsið er skipað eftir sama leisti sum stovnar av sama slagi í Danmark, halda vit tað vera skilagott at savna hagtøl og flokka tey á sama hátt, sum gjørt verður har. Við hesum fer at bera til at gera samanberingar, sum frá líður, ið kunnu vísa støðuna í einum breiðari høpi.

Í Barnahúsinum verða mál tikin upp, tá mett verður, at tey eiga at verða kannað nærri av serkønum fólki. Eyðvitað eru slík mál sera viðkvømt, og tískil mugu vit, ið hava ábyrgd, veita trygd fyri, at viðgerðin fer fram á einum so haldgóðum og fakliga dyggum støði, sum til ber.

Oddbjørg Balle

Leiðari á Barnaverndarstovu Føroya

1. Støðið undir virksemi okkara

Barnahúsið hevur verið virkið síðan 1. januar 2014 og hevur sostatt tvey ár á baki. Hildið verður til í leigaðum hølum í Tórshavn, sum eru serliga innrættað til sítt endamál. Málbólkurin er børn og ung, sum eru til og við 17 ár, og familjur teirra.

Arbeitt verður við málum, ið snúgva seg um kynsligan ágang ella annan harðskap móti børnum og ungum. Ágangurin kann vera framdur fyrr í lívinum hjá barninum, ella kann talan vera um nýliga íkomin mál. Yvirskipað er uppgávan at veita barni og familju trygd fyri væl grundaða fakliga viðgerð. Hetta verður gjørt við at samskipa samstarv millum barnaverndir og lögreglu, umframt – eftir ætlan – eisini læknar.

Barnahúsið er innrættað við serligum denti á, at vit kunnu hittast á jøvnum fóti við børnini og tey ungu.

Børn, ung og familjur koma í Barnahúsið eftir áheitan frá barnaverndartænastunum. Familjur kunnu ikki sjálvar venda sær til Barnahúsið.

Aftaná verksetingina fyrsta árið, sum var at innrætta seg og at gera mannagongdir fyri virksemið í húsinum og annars at finna stevnið partanna millum, er virksemið komið í eina fasta og tryggja legu.

Í Barnahúsinum:

- fáa børn ella ungfólk og avvarðandi teirra sálarfrøðiliga kreppuhjálp og kreppuviðgerð
- verður mettt um tørvin á læknakanning
- avhoyrir lögreglan børn og ung til og við 12 ára aldur við videoútgerð
- verður mettt um framtíðar tørvin hjá barninum ella ungfólkinum á serligum stuðli og serligari viðgerð
- fáa málsviðgerar í barnaverndartænastunum ráð og hjálp til at greiða og greina tørvin á stuðli. Hetta verður alt gjørt sum liður í barnafakligu kanningini sambært § 45 í barnaverndarlógini.

2. Illgruni um ágang móti börnum og ungum

Mál, ið arbeitt verður við, byrja ofta við einum *illgruna* og tí snúgva upplýsingarnir um virkseimi okkara seg um ágang, sum illgruni ella ein ávís vitan er um. Løgreglan metir síðan um, hvørt ákæra eigur at verða reist í málinum. Tað kann taka sína tíð, áðrenn dómur møguliga fellur í rættinum. Strikast skal tí undir, at hagtølini í hesi frágreiðing snúgva seg um fólk, ið eru undir illgruna.

Í málum av hesum slagi er tað nú einaferð soleiðis, at próvbyrðan skal lyftast á fullgóðan hátt, hóast umstøðurnar stundum bæði kunnu vera torgreiddar og kámaðar burtur í einum truplum tíðarskeiði hjá lítla barninum. Tískil kann stundum vera ilt at meta um, hvat í roynd og veru kann vera farið fram við barninum.

3. Mál í Barnahúsinum

Tá ein barnaverndartænasta boðar frá um eitt barn, har illgruni er reistur um kynsligan ágang ella annan harðskap, verður eitt mál stovnað í Barnahúsinum.

Tá eitt mál verður skrásett sum *virkið*, merkir hetta, at arbeitt verður við málinum. Tá endaligt samráð er hildið um málið og ein frágreiðing er skrivað til avvarðandi barnaverndartænastu, verður málið skrásett sum *endað*.

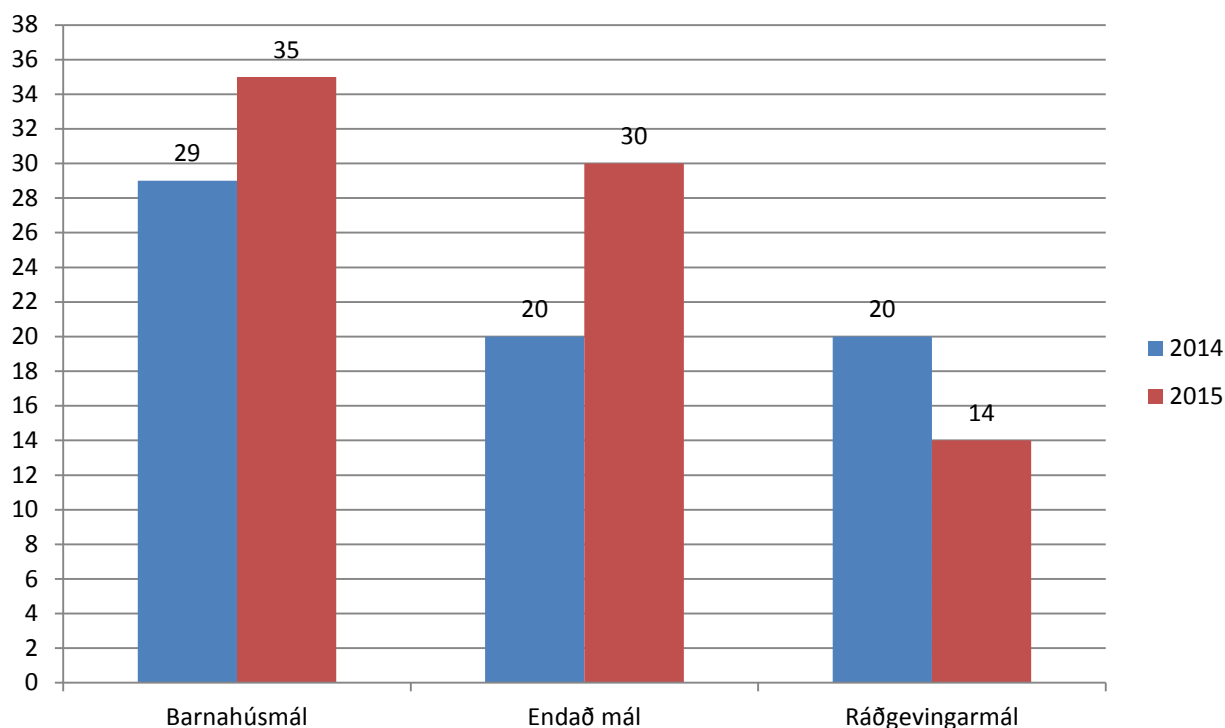
Eitt mál verður skrásett fyri hvørt barnið, men eitt barn kann telja upp til fleiri ferðir í hagtalsskipanini, um sama barnið aftur verður fyri ágangi, og tískil aftur gerst eitt mál í Barnahúsinum.

4. Ráðgeving

Ráðgeving í sambandi við Barnahúsið verður eisini skrásett. Talan er vanliga um barnaverndartænastur, sum spyrja seg fyri í førum, har illgruni – ella beinleiðis vitan – er um ágang móti einum barni. Tá er umráðandi at fáa greiðu á, um málið skal viðgerast í Barnahúsinum ella ikki.

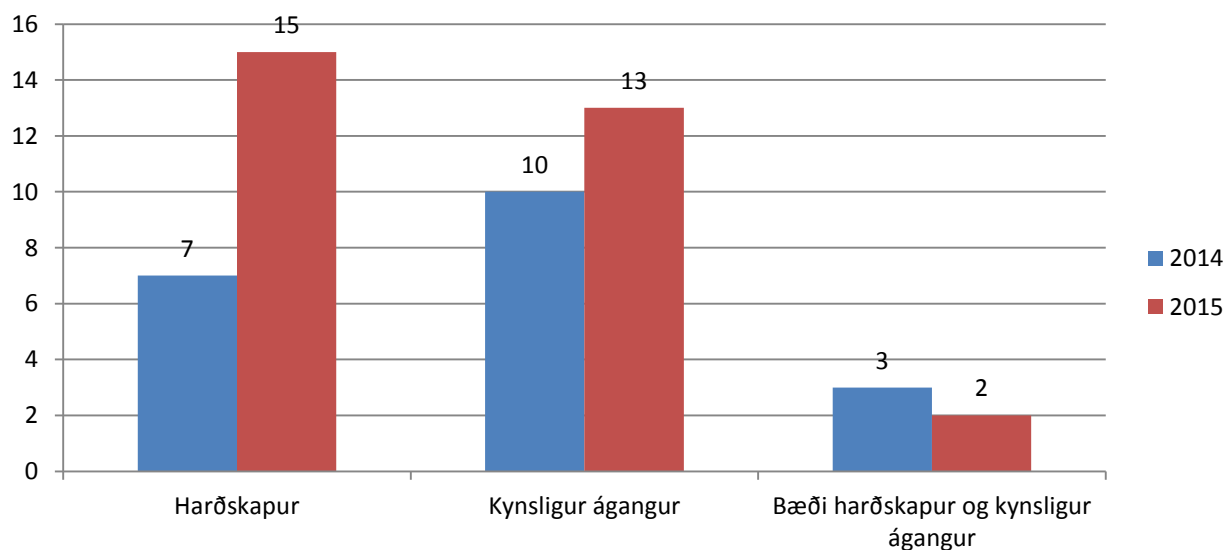
Serliga fyrsta árið, ið Barnahúsið var opið, fylti ráðgevandi virkseimið nógv, tí talan er um eitt fakøki, ið hevur sínar serligu uppgávur. Tey mál, ið verða viðgjørd í Barnahúsinum, byggja - sum frammanundan nevnt – á ta fortreyt, at løgreglan og eftir ætlan eisini lækni saman við avvarðandi barnaverndartænastu hava tørv á at greina íkomin mál um kynsligan ágang ella annan harðskap í *felag*. Um eitt mál ikki fevnir um eina slíka felags eftirkanning, er talan um vanlig barnaverndarmál, ið Barnahúsið ikki hevur lut í. Nú Barnahúsið er arbeitt inn í barnaverndarøkið í síni heild, er tørvurin á ráðgevingar minkandi, og meira tíð fer til vaksandi talið av málum.

5. Tal av málum

Í mun til talið av málum í 2014 sæst, at talan er um ein vøkstur í barnahúsmálum, 29 í 2014 og 35 í 2015. Talið á endaðum málum var í 2014 20 og 30 í 2015. Ráðgevingarmálini eru tó nakað færri – 20 í 2014 og 14 í 2015, helst tí barnaverndartænasturnar hava fingið eina greiðari mynd av, nær talan er um mál, ið Barnahúsið eigur at vera partur av.

6. Slag av ágangi í málum, sum eru endað

Kynsbýti í 2015: Harðskapur 6 dreingir og 9 gentur, kynsligur ágangur: 2 dreingir og 11 gentur, bæði harðskapur og kynsligur ágangur: 1 drongur og 1 genta.

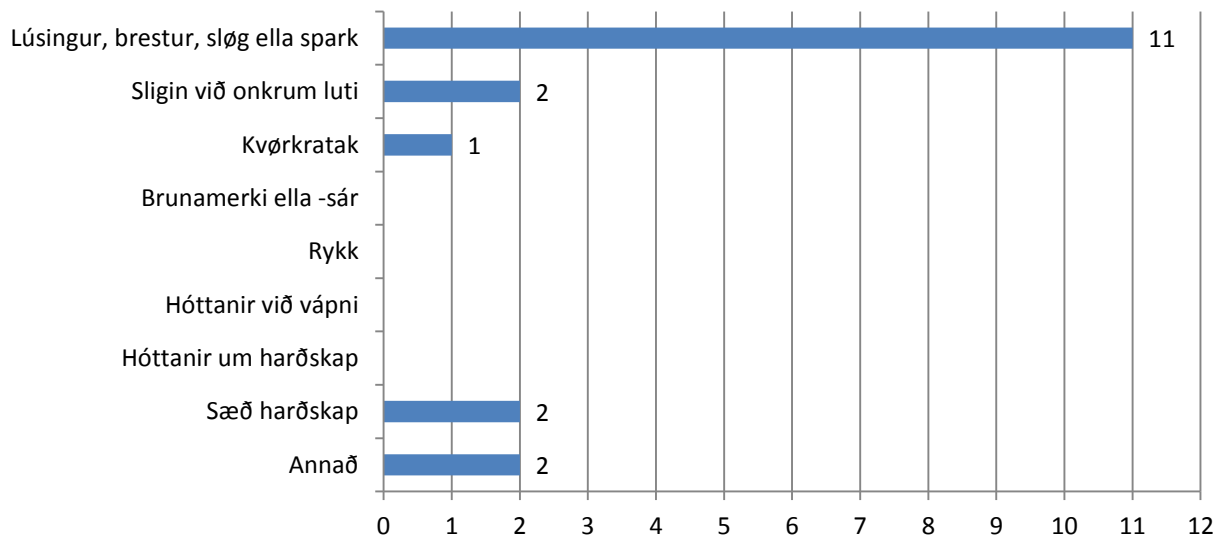
7. Ymisku sløgini av ágangi í teimum málum, sum eru viðgjørd í Barnahúsinum

Í Barnahúsinum verða eyðkennini fyri tey ymisku sløgini av ágangi skrásett. Kynsligur ágangur verður flokkaður eftir tí, sum Revsilógin ásetir.

Harðskapur

- Lúsingur, brestur, sløg ella spark
- Sligin við onkrum luti
- Kvørkratak
- Brunamerki ella brunasár
- Rykk
- Hóttanir við vápni
- Hóttanir um harðskap
- Sæð harðskap.

Býti av málum, ið snúgva seg um harðskap:

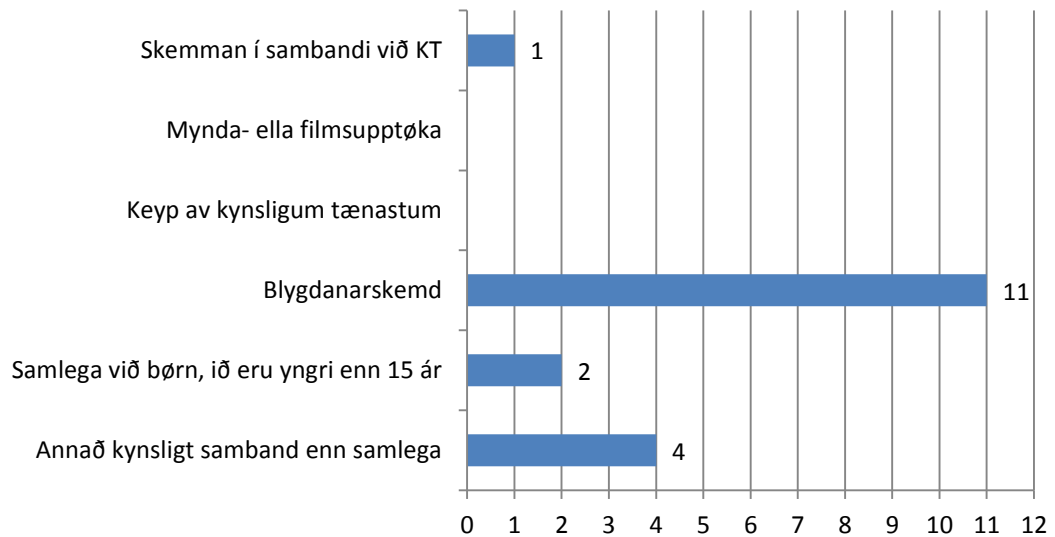
Talvan vísir, at tá talan var um harðskap, vóru tað í mestan mun børn, sum vóru sligin ella sparkað. *Annað* kann t.d. snúgva seg um spýtt í andlitið á barni, seta seg á tað og ymiskar eyðmýkjandi revsingar.

Gevið gætur, at eitt barn kann telja meira enn eina ferð, tá tað hevur verið fyri ymiskum harðskapi. Tískil samlaða talið her ikki tað sama, sum er komið fram frammanfyri.

Kynsligur ágangur, sum er brot sambært ásetingum í revsilógini

- Samlega við börn, ið eru yngri enn 15 ár
- Annað kynsligt samband enn samlega (gjøgnum munn, baktarmsop, ymiskt stappað í skeið og baktarmsop)
- Blygdanarskemd (nektan, kávan, lúran, skendsk/ur í orð og tal)
- Keyp av kynsligum tænastrum frá barni ella unglíngi, ið er yngri enn 18 ár
- Mynda- ella filmsupptøka av barni ella unglíngi, ið er yngri enn 18 ár
- Skemman í sambandi við KT (umvegis internetið ella farteleson)

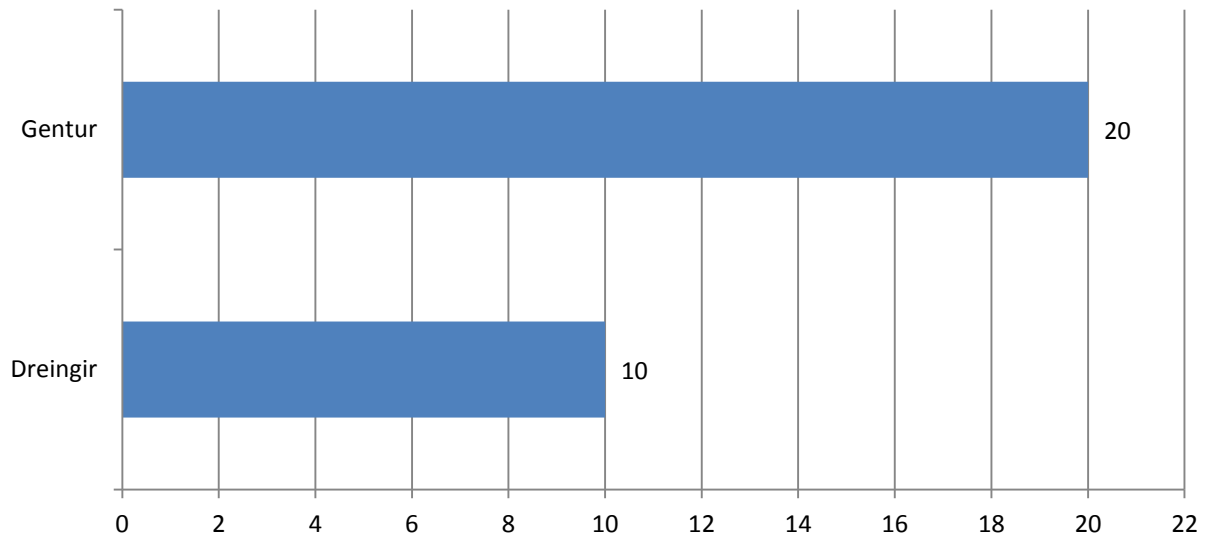
Býti av málum, ið snúgva seg um kynslígan ágang:

Her sæst, at vanligasti kynslígi ágangurinn er blygdarskemd.

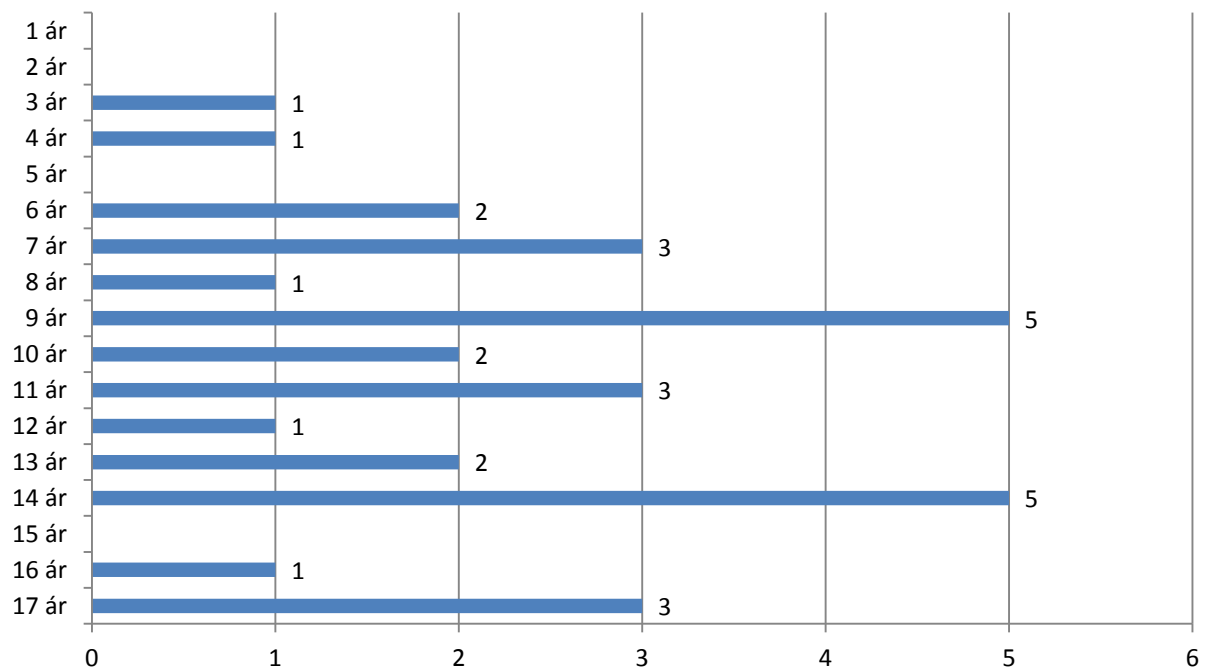
8. Mál, ið eru kannað og endað í Barnahúsinum. Kyns- og aldursbýti

Kyn:

Tvífald so nógvar gentur sum dreingir vóru fyri ágangi, sum var viðgjørdur sum mál í Barnahúsinum í 2015. Í 2014 var lutfallið munandi javnari.

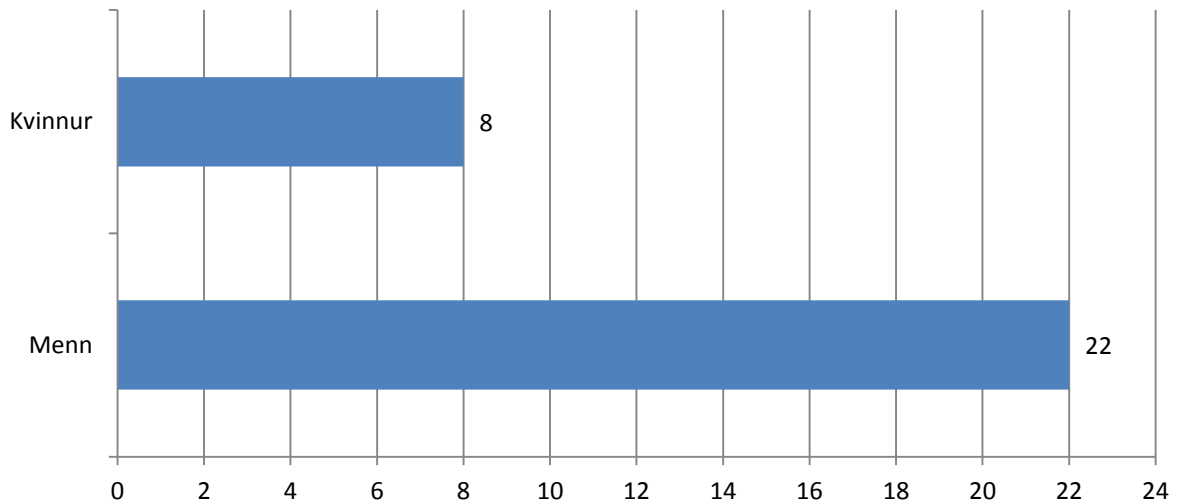
Aldur á barni (tá málið varð kannað í Barnahúsinum):

Sum tað sæst á talvuni, eru talan um børn er øllum aldri, hvørs mál eru kannaði í Barnahúsinum.

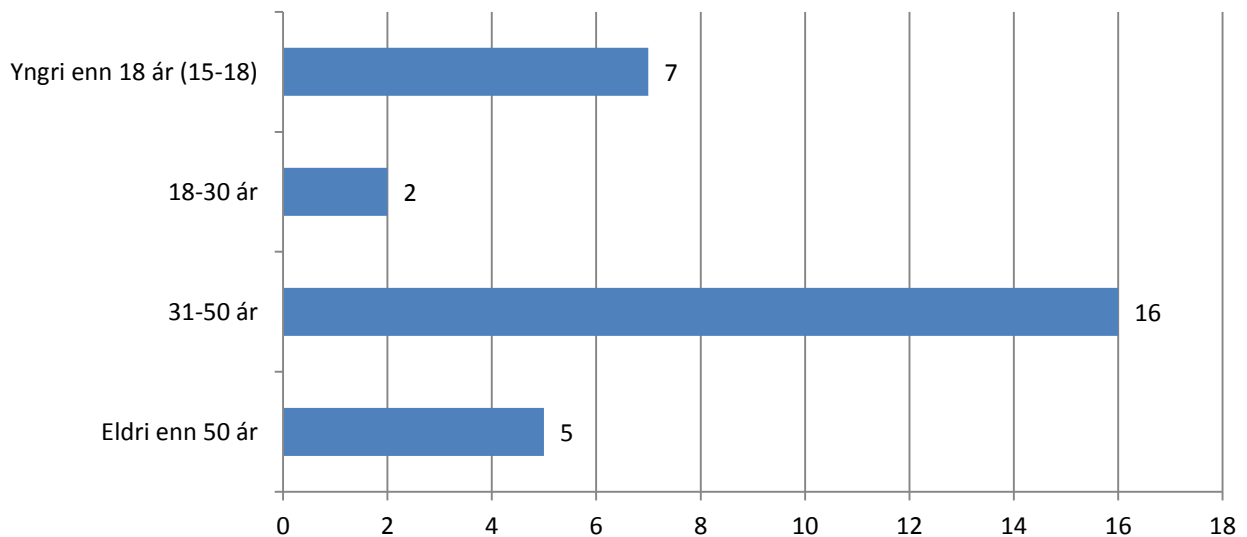
9. Um fólk, ið eru undir *illgruna* í sambandi við mál í Barnahúsinum

Kyn:

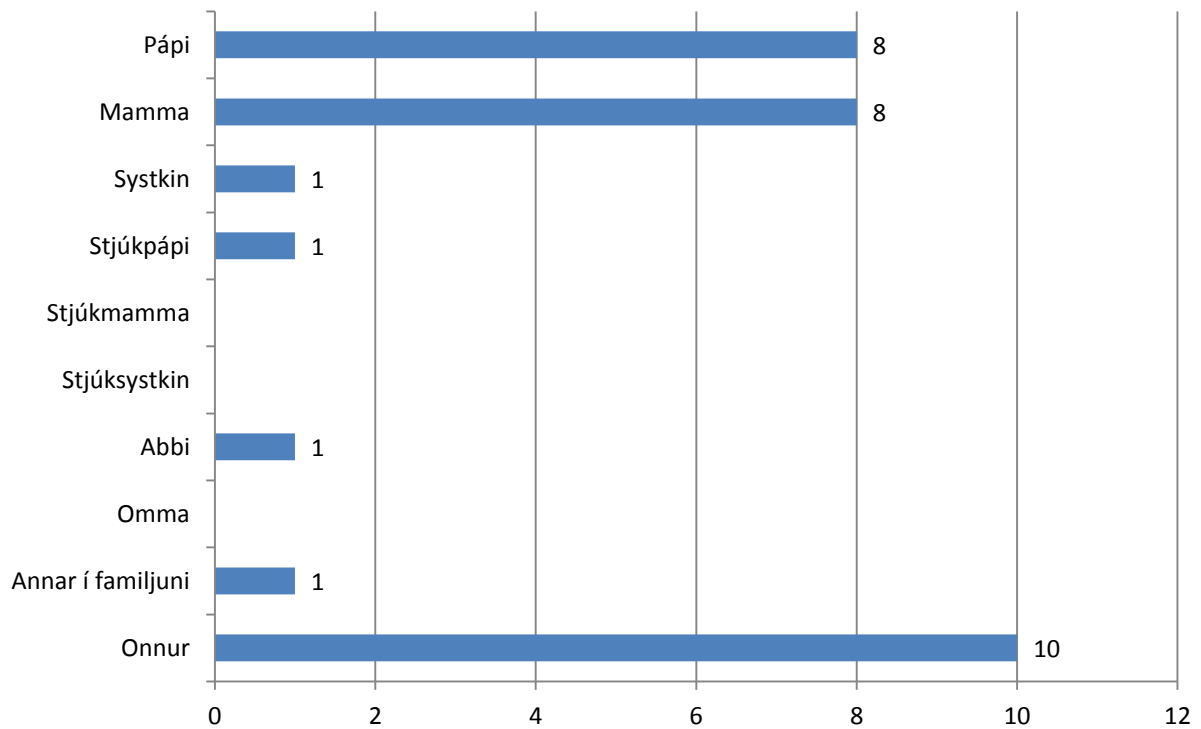
Sum tað sæst á talvuni, vóru tað í mestan mun mannfolk, sum framdu harðskap ella annan ágang móti børnum. Viðmerkjast skal, at í øllum teimum førum, har kvinnur eru undir illgruna, er talan um harðskapsmál.

Aldur:

Her er vert at leggja til merkis, at hóast tey flestu, ið eru undir illgruna fyri harðskap ella annan ágang móti børnum, hoyra til bólkin 31-50 ár, er talið á ungum, sum er undir 18 ár, og sum hava gjørt seg inn á børn, lutfalsliga stórt. Í einstøkum føri kemur aldurin heilt niður á 12 ár, men annars er talan vanliga um børn millum 15-18 ár.

Persónligt samband við barnið ella unglingin:

Bólkurin *Onnur* fevnir eitt nú um onnur börn og ung, grannar og onnur, sum kenna familjuna, fremmandafólk, eins og starvsfólk, ið á ymsan hátt hava við börn at gera.